

Menswaardig inburgeren: de pijlers van Schiedam

RadarAdvies heeft medio 2016 in de gemeente Schiedam onderzoek gedaan naar de inburgeringsaanpak, met name binnen een zogenoemde GVA-locatie. Hier woonden in eerste instantie circa vijftig statushouders van vooral, maar niet uitsluitend, Syrische afkomst. Vanuit dit onderzoek en de hierbij behorende conclusies en adviezen heeft de gemeente een zogenoemd 'opgaveteam' geïnstalleerd met de opdracht om te komen tot een menswaardige wijze van inburgering. Dit opgaveteam bestond zowel uit in- en externe professionals als vrijwilligers en ervaringsdeskundigen.

De pijlers

- 1 Routeplan: iedere inburgeraar krijgt een routeplan
- 2 Coach: iedere inburgeraar krijgt een professionele coach die de taal van de statushouder spreekt
- 3 Werk: iedere inburgeraar moet naast de taal leren ook vrijwilligerswerk doen of betaalde arbeid
- 4 Jongeren: speciale trajecten voor jongeren
- 5 Vaklieden: trajecten op maat voor vaklieden > 30 jaar
- 6 Trefpunt: een stedelijk trefpunt voor voorlichting, ontmoeting, training en advies
- 7 Samenwerking: intensieve samenwerking met ondernemers, onderwijs, overheid, maatschappelijke organisaties en bewoners
- 8 Gezondheid: speciale aandacht voor gezondheid

Ad 1: Routeplan

Het routeplan wordt binnen enkele weken na aankomst in de stad samen met de statushouder, een werkconsulent van het werkplein en de coach ingevuld. De statushouder is eigenaar van zijn eigen routeplan maar heeft in deze fase nog informatie en advies nodig over de diverse keuzemogelijkheden die hij heeft. In dit routeplan wordt o.a. beschreven wanneer betrokkene start met inburgering, welk niveau hij wil behalen, hoe snel hij wil inburgeren, welke vervolgstappen hij wil maken, wat er nodig is om daar te komen en welk (vrijwilligers) werk hij gaat verrichten. Eventuele belemmeringen worden in kaart gebracht en waar mogelijk acties uitgezet om deze op te heffen.

Ad 2: Coach

De coach monitort de vorderingen en de afspraken die in het routeplan zijn gemaakt. Stelt bij waar nodig, stimuleert waar mogelijk en adviseert de betrokken professionals. De coach bouwt tevens een vertrouwensrelatie op met betrokkenen. Statushouders hebben over het algemeen een enorm wantrouwen tegen de overheid en in eerste instantie zijn

alle instanties gelijk aan de overheid voor hen. De coach onderhoudt pro actief contact met betrokkenen. Als er een periode geen contact is dan gaat de coach erop af.

Ad 3: Werk

De statushouder gaat 2, 3, 4 of 5 dagdelen per week naar school. Naast het feit dat men erg moet wennen aan ons schoolsysteem oefent men thuis de taal vaak onvoldoende. Voor iedere statushouder wordt een (vrijwilligers) werkplek gezocht alwaar hij/zij de taal moet spreken.

Ad 4: Jongeren

Voor ambitieuze hoog opgeleide jongeren wordt een traject ingezet met buddy's. Enerzijds worden zij gekoppeld aan andere hoog opgeleide ambitieuze statushouders zodat zij elkaar kunnen stimuleren en helpen om de taal te leren. Daarnaast krijgen zij extra taalondersteuning middels vrijwilligers. Zij kunnen dan zelf aangeven waar zij extra ondersteuning wensen om hun doel te behalen. Binnen anderhalf tot 2 jaar worden zij geacht door te stromen naar het reguliere onderwijs of het schakeljaar naar HBO of universiteit te kunnen volgen.

Voor laag opgeleide jongeren is een traject ontwikkeld samen met een taalschool, een reguliere VMBO/ MBO school en regionale ondernemers. Naast inburgering, al of niet alfabetisering, krijgen de jongeren ook les in rekenen en computer basisvaardigheden. Zij gaan 3 dagen per week naar school en lopen 2 dagen per week stage. Bij de stage wordt aansluiting gezocht bij hun werkervaring of ambities. Deze groep wordt vooral gekenmerkt door hun kwetsbaarheid. Ze zijn niet zelfredzaam, ontvankelijk voor verkeerde vriendschappen en ontberen voldoende cognitieve vaardigheden.

Binnen de gemeente wordt onderzocht of er een locatie geschikt gemaakt kan worden om juist deze jongeren in de eerste periode middels gezamenlijk kleinschalig wonen beter voor te bereiden op een zelfstandig bestaan in Nederland.

Ad 5: Vaklieden > 30 jaar

Veel statushouders hebben in het land van herkomst jarenlang een ambacht uitgeoefend waarmee ze ook in Nederland hun inkomen zouden kunnen verdienen. Zij voldoen alleen niet aan de eisen van de Nederlandse wetgeving en zijn vaak niet bekend met de materialen en machines alwaar hier mee gewerkt wordt. In samenwerking met taalinstututen, de VMBO/ MBO school en ondernemers worden trajecten ontwikkeld om deze ambachtlieden versneld geschikt te krijgen voor onze arbeidsmarkt.

Ad 6: Trefpunt

Het stedelijk trefpunt is op verzoek van de statushouders zelf ingericht. Van hieruit werken de coaches en ook de aanwezige beheerders spreken Arabisch en zijn vertrouwd.

Diverse initiatieven worden van hieruit ontwikkeld: stageplaatsen, voorlichtingsbijeenkomsten, extra taallessen, lessen computervaardigheden, diverse workshops etc. Zij kunnen hier ook terecht voor hulp en ondersteuning, zowel individueel als groepsgewijs.

Er is nu een project ingericht om te kijken welke statushouders een eigen onderneming willen en kunnen opzetten. Dit wordt van hieruit gefaciliteerd en georganiseerd uiteraard in samenwerking met derden.

Vanuit dit Trefpunt worden ook de “oude inburgeraars” benaderd die nog niet voldoende zelfredzaam zijn. Op deze manier maken we een inhaalslag naar de groep die al helemaal of nagenoeg ingeburgerd zijn maar nog niet aan het werk of de studie.

Ad 7: Intensieve samenwerking

Intensieve samenwerking met onderwijs, ondernemers, overheid, maatschappelijke organisaties en bewoners. Bovenstaand is al een aantal voorbeelden genoemd van deze samenwerking. Statushouders die kunnen en willen werken zijn gebaat bij deze samenwerking. Op deze manier leren zij ook snel hoe de Nederlandse samenwerking functioneert. Dit kan en zal ook verder uitgebouwd worden. Voor de vrouwen uit de Arabische cultuur is werken vaak geen vanzelfsprekendheid. Voor deze vrouwen worden dan ook andere trajecten uitgezet. De inburgering blijft voor hen ook verplicht maar daarnaast worden thematische ontmoetingsochtenden georganiseerd en vooral vrijwillige ondersteuning ook t.b.v. de opvoeding van de kinderen. Voor hen is het van belang dat zij ‘de tijd’ krijgen om aan de nieuwe situatie te wennen en mogelijkserwijs voor het eerst na te denken over de eigen ambities.

Ad 8: Gezondheid

Speciale aandacht voor de gezondheid. De gezondheidsbeleving van de statushouders wijkt op onderdelen af van hetgeen gebruikelijk is in Nederland. Welbevinden is een voorwaarde om te kunnen participeren. Veel statushouders hebben door hun vlucht lichamelijke en/of psychische klachten. Voor hen is onze gezondheidszorg ondoorgroendelijk.

Vanuit het Trefpunt worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd, workshops gegeven (in samenwerking met VWN) en worden vrijwilligers opgeleid die als tolk mee kunnen naar de arts of specialist.

